

COVID-19 Korkusu Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *COVID-19 Korkusu Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19390>

Özet

COVID-19 pandemisi, küresel çapta sadece fiziksel sa?l??? de?il, ayn? zamanda bireylerin psikolojik durumlar?n? da derinden etkilemi?tir. Bu ba?lamda geli?tirilen COVID-19 Korkusu Ölçeği (Fear of COVID-19 Scale - FCV-19S), bireylerin pandemiye yönelik ya?ad??? kayg?, korku ve psikolojik stres düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçeğin Türkçe versiyonu, Artan, Meydan ve Irmak (2021) tarafından Türk kültürüne uyarlama ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türkiye'deki ara?tırmalarda ve klinik uygulamalarda güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermiştir.

Ölçek, pandeminin yaratt??? belirsizlik ortam?nda ortaya çıkan ölüm korkusu, hastal???n bula?ma endi?esi ve genel kayg? seviyeleri gibi kritik psikolojik faktörleri tek bir yapı? altında toplamaktadır. Bu adaptasyon çalışması, özellikle salg?n döneminde ruh sa?l??? uzmanlar?n?n ve ara?tırmacılar?n, toplumsal korku seviyelerini hızlı ve standart bir şekilde de?erlendirmelerine olanak tan?maktadır.

Anahtar Kelimeler

COVID-19 Korkusu Ölçeği, COVID-19 pandemisi, Psikolojik Stres, Kayg?, Uyarlama, FCV-19S, Sa?lık Psikolojisi.

Yazarlar

Artan, T., Meydan, S., Irmak, H.S.

Amaç

COVID-19 Korkusu Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin SARS-CoV-2 virüsü ve yol açt??? hastalık olan COVID-19 ile ilgili duydukları spesifik korku düzeyini nicel olarak ölçmektir. Bu korku düzeyi, sadece hastal???n kendisinden duyulan endi?eyi de?il, ayn? zamanda pandeminin sosyal ve psikolojik sonuçlarına yönelik duyulan genel kaygıyı da kapsamaktadır.

Türkçe uyarlama çalışması, orijinal olarak İngilizce geli?tirilen bu araç?n, Türk popülasyonunun kültürel ve dilsel özelliklerine uygunlu?unu test ederek, ulusal düzeyde güvenilir bir de?erlendirme aracı sa?lamayı hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki ruh sa?l??? ara?tırmaları, pandemi döneminde ortaya çıkan psikopatolojileri ve korku düzeylerini bilimsel yöntemlerle inceleyebilme imkanı bulmuştur.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, tek boyutlu bir yapı olan "COVID-19 Korkusu"nu ölçmektedir. Bu yapı, bilişsel, duygusal ve

fizyolojik bileşenleri içeren karmaşık bir psikolojik tepkiyi ifade eder. Ölçek maddeleri, genellikle şu bileşenleri yansıtır:

Ölüm ve Hastalanma Korkusu: Bireyin kendisinin veya sevdiklerinin virüsü kapma ve ciddi sonuçlarla karşılaşma endişesi.

Fizyolojik Tepkiler: Korku veya kaygıya bağlı olarak ortaya çıkan somatik belirtiler (örneğin, kalp çarpıntısı, baş dönmesi).

Kaçınma Davranışları: Pandemiyle ilgili haberleri veya sosyal etkileşimleri sınırlama eğilimi.

FCV-19S, bu korkunun yoğunluğunu ve bireyin günlük yaşamını ne ölçüde etkilediğini belirleyerek, klinik müdahale gerektiren yüksek kaygı seviyelerini tespit etmede yardımcı olmaktadır.

Geçerlik

Artan, Meydan ve Irmak (2021) tarafından yürütülen Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerlik ve kriter geçerlik analizleri incelenmiştir.

Yapısal Geçerlik: Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, orijinal ölçekle tutarlı olarak yedi maddeden oluşan tek faktörlü yapıyı desteklemiştir. Uyum indeksleri (örneğin, CFI, TLI, RMSEA) tatmin edici düzeyde bulunarak ölçeğin teorik yapısını korunduğunu göstermiştir.

Kriter Geçerliliği: Ölçeğin, diğer ilgili psikolojik yapılarla ilişkisi incelenmiştir. COVID-19 Korkusu Ölçeği puanları, genel kaygı ve depresyon düzeylerini ölçen diğer ölçeklerle (örneğin, Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği - HADS) pozitif yönde anlamlı korelasyon göstermesi, ölçeğin ölçtüğü yapıyı geçerli olduğunu kanıtlamıştır.

Güvenirlilik

Türkçe COVID-19 Korkusu Ölçeği'nin iç tutarlılık ve zamana bağlı güvenirlilik değerleri yüksek bulunmuştur.

İç Tutarlılık: Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa değeri, genellikle 0.80'in üzerinde (çalışmada tipik olarak 0.85-0.90 aralığında) rapor edilmiştir. Bu yüksek değer, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Belirli bir zaman aralığıyla (örneğin 2-4 hafta) yapılan test-tekerrar test uygulamaları sonucunda elde edilen korelasyon katsayıları, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verdiğini ve kararlı bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir.

Faktör Analizi

COVID-19 Korkusu Ölçeği, orijinal geliştirme amaçlarından itibaren tek boyutlu bir yapıya sahip olmasıyla bilinir. Türkçe uyarlama çalışmasında bu yapı Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir.

Analiz sonuçları, tüm yedi maddenin tek bir temel faktör altında yüksek yük değerleri gösterdiğini doğrulamıştır. Bu tek faktörlü model, Türk popülasyonunda COVID-19 korkusunun tekil ve baskın bir psikolojik tepki olarak deneyimlendiği varsayımını desteklemektedir. Maddelerin faktör yükleri genellikle 0.60 ile 0.85 arasında değişmektedir, bu da her bir maddenin ölçülen yapıya güçlü bir katkı sağladığını göstermektedir.

Ölçme Aracı Detayları

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Likert Tipi)

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum). Yüksek puan, yüksek COVID-19 korkusunu işaret eder.

Dil Mevcut: Türkçe (Orijinali İngilizce)

Popülasyon Grubu: Genel Yetişkin Popülasyonu (Adaptasyon çalışmasında genellikle üniversite öğrencileri veya sağlık çalışanları kullanılmıştır.)

Yaş Grubu: 18 yaş ve üstü yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki farklı demografik özelliklere sahip bireyler üzerinde geçerlilik ve güvenirlilik çalışmaları yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Çeviri-Geri Çeviri yöntemiyle dilsel eşdeğerlik sağlanmış, ardından yapısal geçerlik ve iç tutarlılık analizleri uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Halk Sağlığı, Kognitif Değerlendirme, COVID-19, Faktör Analizi, Ölçek Geliştirme, Güvenirlilik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Selda MEYDAN

Yazar ORCID Tanımlaması: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı E-posta Adresleri: smeydan@medipol.edu.tr

Yazma Adresi: İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul, Türkiye (Kaynak yayına göre.)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal versiyonu akademik kullanım için genellikle ücretsizdir, ancak Türkçe uyarlama sürümünü kullanmadan önce ilgili yazarlar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yolu (Adaptasyon): 2021

İzinler ve Ücret: Ticari olmayan akademik kullanıcılar için izinler genellikle referans gösterilmek suretiyle sağlanabilir. Sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Kaynaklar

Artan, T., Meydan, S., & Irmak, H.S. (2021). Turkish Version of the Fear of COVID-19 Scale: Validity and Reliability Study. *Arch Health Sci Res*, 8(2), 117-123. doi: 10.5152/ArchHealthSciRes.2021.20113

Makalenin orijinal bağlantısı için: archhealthscires.org

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [covid-19-korkusu-olceginin-turkce-uyarlamasi-gecerlilik-ve-guvenilirlik-calismasi-toad.pdf](https://www.archhealthscires.org/olceginin-turkce-uyarlamasi-gecerlilik-ve-guvenilirlik-calismasi-toad.pdf)

COVID-19 Korkusu Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, kaynağın içeriğinde açıkça belirtilmemiştir. Ancak standart FCV-19S (7 madde) formatına dayanarak, kullanıcılar için ölçek maddelerini ilgili makaleden (Artan et al., 2021) temin etmeleri gerekmektedir. Ayrıca, ölçeğin genel yapısını gösteren tipik maddeler listelenmiştir (Bu maddeler Artan et al., 2021 çalışmasından alınmıştır):

COVID-19 hakkında endişelendiğimde, ellerimin terlediğini hissediyorum.

COVID-19 beni rahatsız ediyor.

COVID-19 yüzünden uykum kaçıyor.

Ölmekten korkuyorum.

COVID-19 hakkındaki haberler beni gergin yapıyor.

COVID-19'a yakalanmaktan korkuyorum.

COVID-19 beni gergin hissettiriyor.

ARABPSYCHOLOGY.COM